

Neurčitost právního úkonu

Právní úkon nelze považovat za neurčitý jenom proto, že neobsahuje náležitost, kterou obsahovat nemusí, tedy která není právním předpisem stanovena nebo účastníky sjednána jako nezbytná obsahová část právního úkonu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Cdo 750/2009-238, ze dne 27.7.2010)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v v právní věci žalobkyně Š. s. r. o., se sídlem v P., zastoupené JUDr. J. V., advokátem se sídlem v P., proti žalované N., s. r. o., se sídlem v H., zastoupené JUDr. J. J., advokátem se sídlem v H., o zaplacení částky 323.515,11 Kč s příslušenstvím, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 22 Cm 80/2006, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 30. září 2008, č. j. 2 Cmo 107/2008-216, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. září 2008, č. j. 2 Cmo 107/2008-216, se v měnicím výroku ve věci samé a ve výrocích o náhradě nákladů řízení zrušuje a v tomto rozsahu se věc vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 15. ledna 2008, č. j. 22 Cm 80/2006-184, zavázal žalovanou zaplatit žalobkyni částku 323.515,11 Kč s úroky z prodlení ve výši 0,1 % denně od 11. května 2006 do zaplacení a náhradu nákladu řízení. Soud prvního stupně zjistil, že mezi účastníky bylo uzavřeno celkem pět smluv o koupi, nájmu a zpětném prodeji vozidla (dále jen „smlouvy“). Žalobkyně od třech z těchto smluv odstoupila a zbývající dvě vypověděla. Soud prvního stupně uzavřel, že podle smluvních podmínek, které si pro případ odstoupení či výpovědi smlouvy účastníci dohodli, žalobkyně má nárok na zaplacení žalované částky. K odvolání žalované Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 30. září 2008, č. j. 2 Cmo 107/2008-216, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně co do částky 220.441,22 Kč s úroky z prodlení. Ve zbývající části, tedy co do částky 103.073,84 Kč s příslušenstvím, rozsudek soudu prvního stupně změnil, žalobu zamítl a uložil žalované nahradit žalobkyni náklady řízení před soudem prvního stupně a náklady odvolacího řízení.

Odvolací soud vyšel ze skutkových závěrů soudu prvního stupně, neztotožnil se však zcela s jeho právními závěry. Při posouzení platnosti výpovědi dvou smluv (č. 516783 a č. 522548) dospěl odvolací soud, oproti soudu prvního stupně, k závěru, že výpovědi vymezené pouze odkazem na článek VI. odst. 2 Všeobecných podmínek smlouvy (dále též jen „obchodních podmínek“), které učinili účastníci součástí smlouvy, jsou neurčité a tudíž podle § 37 odst. 1 občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“) neplatné. Článek VI. odst. 2 obchodních podmínek obsahuje různé výpovědní důvody. Smlouvy č. 516783 a č. 522548 nezanikly způsobem předpokládaným článkem VI. odst. 2 obchodních podmínek a žalobkyně se nemůže domáhat nároku sjednaného pro případ ukončení smlouvy mezi účastníky.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání. Dovoláním napadá výrok ve věci samé, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně částečně změněn. Co do přípustnosti dovolání žalobkyně odkazuje na ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“) a co do důvodu na ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř.

Dovolatelka vytýká odvolacímu soudu nesprávné právní hodnocení výpovědí dvou smluv č. 522548 a

č. 516783. Dle dovolatelky nejsou ve výpovědích sice uvedeny konkrétní výpovědní důvody, nicméně tyto výpovědi obsahují odkaz na článek VI. odst. 2 obchodních podmínek, který kromě jiných výpovědních důvodů obsahuje i výpovědní důvod, pro nějž byly předmětné smlouvy vypovězeny, tj. „vyšly najevo takové skutečnosti týkající se obchodníka, za kterých by ŠkoFIN s. r. o. se žalovanou smlouvu nikdy neuzavřela, pokud by o nich věděla“. Žalovaná neplnila své povinnosti ze smluv č. 499200, č. 512636 a č. 512637, což jsou skutečnosti týkající se žalované, za kterých by žalobkyně se žalovanou další smlouvy nikdy neuzavřela, pokud by o nich věděla. Protože tyto skutečnosti vyšly najevo po uzavření smluv č. 522548 a č. 516783, žalobkyně z tohoto důvodu podáním ze dne 11. ledna 2005 v souladu s článkem VI. odst. 2 obchodních podmínek smlouvu vypověděla. Žalobkyně již v řízení před soudem prvního stupně poukazovala na to, že žalovaná dobře věděla, z jakého důvodu byly předmětné smlouvy vypovězeny, a tento výpovědní důvod jí proto musel být znám. O tom svědčí skutečnost, že odstoupení od tří smluv a výpovědi dvou smluv žalovaná bez výhrad přijala a předmětná vozidla žalobkyni odevzdala. Dovolatelka dále odvolacímu soudu vytýká, že k nesprávnému závěru o předmětných výpovědích dospěl, aniž by je vyložil za použití interpretačních pravidel podle § 35 odst. 2 obč. zák., případně § 266 obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“)

Žalovaná se k dovolání žalobkyně nevyjádřila.

Se zřetelem k době vydání rozhodnutí odvolacího soudu se uplatní pro dovolací řízení - v souladu s bodem 12, čl. II přechodných ustanovení zákona č. [7/2009](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony - občanský soudní řád ve znění účinném do 30. června 2009.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a je i důvodné.

Nejvyšší soud, jsa vázán uplatněným dovolacím důvodem a jeho obsahovým vymezením (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), přezkoumal rozhodnutí odvolacího soudu zejména co do správnosti právního posouzení věci.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Závazkový právní vztah mezi účastníky založený smlouvami spadá pod režim obchodního zákoníku, když jde o závazkový vztah mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti (§ 261 odst. 1 obch. zák.). Smlouvy uzavřené mezi žalobkyní a žalovanou nejsou smlouvami o koupi najaté věci podle ustanovení § 489 a následujících obč. zák. a je nutno je posuzovat jako smlouvy inominátní, uzavřené mezi podnikateli (§ 269 odst. 2 obch. zák.). Práva a povinnosti účastníků se řídí především ustanoveními uzavřených smluv (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. ledna 2000, sp. zn. 32 Cdo 2299/98).

Odvolací soud vycházel z obsahu výpovědí smluv č. 516783 a č. 522548. Výpovědi byly datovány dnem 11. ledna 2005. Odvolací soud považoval obě výpovědi za neurčité s tím, že článek VI. odst. 2 obchodních podmínek obsahuje různé výpovědní důvody, a výpovědi vymezené pouze odkazem na tento článek obchodních podmínek jsou proto neurčité. S tímto konstatováním bez dalšího výkladu odvolací soud uzavřel, že výpovědi jsou podle § 37 odst. 1 obč. zák. neplatné.

Nejvyšší soud se se závěrem odvolacího soudu neztotožňuje. Výpověď je jednostranný právní úkon, v jehož důsledku zaniká celý závazkový právní vztah. Zatímco výpověď některých smluv je vázána jen na určité důvody v zákoně uvedené (např. výpověď nájmu bytu - § 711 obč. zák.), výpověď podle § 582 obč. zák., nebo výpověď jako účastníky smluvený způsob zániku závazku, nemusí být dána z nějakého konkrétního důvodu. V projednávané věci se ustanovení § 582 obč. zák. neuplatní.

Předmětné smlouvy o koupi, nájmu a zpětném prodeji vozidla byly uzavřeny na dobu určitou. Oproti tomu ustanovení § 582 obč. zák. upravuje výpověď jako způsob zániku závazků uzavřených na dobu neurčitou. Účastníci si však v rámci smluvní volnosti dohodli, nastanou-li určité právní skutečnosti předpokládané smlouvou (čl. VI. odst. 2 a 3 obchodních podmínek), možnost žalobkyně smlouvu vypovědět a pro případ výpovědi určité právní následky. V projednávané věci zákon, ani smlouva uzavřená mezi účastníky, nestanoví, že obsahovou náležitostí sjednané výpovědi je uvedení výpovědního důvodu. Za této situace nemůže mít absence konkrétního výpovědního důvodu ve výpovědi za následek neplatnost výpovědi pro neurčitost, spočívající v tom, že ve výpovědi nebyl konkretizován některý ze sjednaných výpovědních důvodů. Právní úkon nelze považovat za neurčitý jenom proto, že neobsahuje náležitost, kterou obsahovat nemusí, tedy která není právním předpisem stanovena nebo účastníky sjednána jako nezbytná obsahová část právního úkonu. Neobsahovala-li výpověď učiněná žalobkyní důvod výpovědi, nelze ji jenom proto považovat za neurčitou. Závěr odvolacího soudu o neurčitosti výpovědi je proto nesprávný.

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že je nutno odlišovat otázku, zdali je výpověď jako právní úkon z hlediska jejích obsahových náležitostí určitá a otázku, zdali nastala skutečnost sjednaná ve smlouvě jako důvod výpovědi. Odvolací soud se zabýval zatím pouze otázkou určitosti výpovědi. V dalším řízení odvolací soud posoudí, zdali důvod(y) výpovědi byl(y) dán(y) a je-li dále dáno právo žalobkyně na plnění proti žalované v rozsahu smluvených právních následků.

Nejvyšší soud současně z úřední povinnosti posuzoval, zda řízení netrpí jinými vadami, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.), a dospěl k závěru, že řízení takovou vadou trpí, protože rozsudek odvolacího soudu je zčásti nepřezkoumatelný.

Výklad podávaný soudní praxí je jednotný v závěru, že nepřezkoumatelný je rozsudek, jehož skutkové a právní závěry vycházejí z tzv. souhrnného zjištění, jímž se zjišťuje rozhodný skutkový stav současně na základě všech provedených důkazů, aniž by bylo uvedeno, na základě kterých konkrétních důkazů se to které zjištění činí a z jakých důvodů, jakož i bez vysvětlení případných rozporů mezi nimi (shodně srov. též rozsudek Nejvyššího soudu uveřejněný pod číslem 40/2002 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Rozsudek odvolacího soudu byl dovoláním napaden v měnícím výroku ve věci samé, kterým odvolací soud shledal nedůvodným nárok žalobkyně na zaplacení částky 103.073,84 Kč. Z odůvodnění rozsudku přitom není zřejmé, jak odvolací soud k této částce dospěl. Žalobkyně nárok uplatňovala z pěti smluv uzavřených mezi účastníky. Odvolací soud dospěl k závěru o neplatnosti výpovědi dvou smluv č. 516783 a č. 522548. Z popsanych závěrů odvolacího soudu vyplývá, že částka 103.073,84 Kč by měla představovat součet žalobkyní uplatněných nároků ze smluv č. 516783 a č. 522548. Žalobkyně přitom ze smlouvy č. 516783 uplatnila nárok ve výši 39.871,14 Kč a ze smlouvy č. 522548 částku 50.112,75 Kč. Celkem tedy 89.983,89 Kč, nikoli 103.073,84 Kč.

Stav, kdy rozsudek postrádá náležitosti uvedené v § 157 odst. 2 [nyní v § 157 odst. 2 až 4] o. s. ř. a ve svých důsledcích vede k tomu, že se stává nepřezkoumatelným, může představovat, a zpravidla také představuje, porušení ústavně zaručeného práva na soudní ochranu uvedeného v článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 13. října 1998, sp. zn. IV. ÚS 304/98).

Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), rozsudek odvolacího soudu v napadeném rozsahu podle § 243b odst. 2 o. s. ř. zrušil pro neúplné (a tak i nesprávné) právní posouzení a pro vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Další články:

- [Náklady řízení](#)
- [Kasační stížnost](#)
- [Hospodářská zvířata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Úhradová vyhláška \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vada dovolání \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejnoprávní smlouva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Restituce](#)
- [Nesprávný úřední postup](#)
- [Neoprávněná stavba](#)
- [Incidenční spory](#)
- [Správce pozůstalosti](#)